

De fine creationis. Acta concilii Vaticani. Coll. Lac., VII.

Relatio de schemate constit. dogm. de fide cath. [Simor]
p. 86a. "Secundaparagraphus huius capituli... quasi nempe
Ecclesia negaret finem operantis fuisse bonitatem suam,
sicut catechismus concilii Tridentini dicit, ut nempe
bonitatem suam creaturis imperitiretur...."

Relatio de emendationibus cap. I. schemat. constit. dogm. [Gasser]
p. 109d. "... exponitur primo motivum creationis, scilicet
"bonitate", deinde causa efficiens creationis "omnipotente
virtute", et demum finis creationis "non ad augendum suam
beatitudinem, nec ad acquirendam sed ad manifestandam
perfectionem suam, per bona quae creaturis imperitur."

p. 110d. "Ergo liceat mihi saltem paucissimis verbis ea
proferre, quae de fine creatoris seu de fine operantis
sentiam. Dico, quae sentiam: nam Deputatio de fide quidem
emendationem reiecit, sed deo fateri quod propter angustiam
temporis res non eo studio ac diligentia fuerit discussa,
qualis optanda fuisset: proinde possum proponere solummodo
ea quae sentio.

* p. III a
"Si de fine creationis seu de de fine creatoris potius
sermo est, iuxta nostrum concipiendi modum debemus tres
in Deo causas distinguere, scilicet causam exemplarem,
* causam moventem, et causam efficientem. Causa exemplaris
est essentia Dei in quantum est imitabilis ad extra; hinc
creatio est quaedam imitatio Dei ad extra, quaedam manifes-
tatio eius sempiternae virtutis et bonitatis, sicut dicit
Apostolus in epistola ad Hebraeos. Hanc manifestationem
Deus in creando non potest non intendere; nam est actui
ipsi immanens, qui se habet ex parte obiecti, ut dicunt
scholastici: ideo iure infertur, manifestationem perfectionis
divinae finem creationis esse ex parte creantis; sed in
quantum res considerantur in causa exemplari, sunt solummodo
creabiles et possibiles. Nam cum Deus sit in se et ex se
infinite perfectus, imo abyssus perfectionis; haec perfectio
creando non augetur et non creando non imminuitur. Ut ergo
res possibiles seu creabiles reapse creentur, recurrendum
est ad causam moventem seu impellentem, ut Catechismus
Romanus loquitur: haec causa movens est bonitas Dei quatenus
Deus est non solummodo imitabilis sicut in causa exemplari,
sed etiam summe communicativus ~~mi~~ seu, ut s. Thomas loquitur,
summe diffusivus sui ipsius. Haec bonitas Dei, ut Catechismus
dicit, impellit, ut ea vocaret ad esse quae non erant,
et quidem non ea ex causa ut finem aliquem assequeretur,
quod contradiceret summo agenti Deo; sed ut bona sua
communicaret, seu ut immensae bonitatis suae, sicut in
emendatione habetur, ineffabiles divitias liberali sua
munificentia effunderet per bona creaturis imperita.
* p. III b
Tertia demum causa consideranda in Deo est causa efficiens,
* p. III c
~~san~~ et haec est omnipotentia Dei, seu omnipotens eius
voluntas ac virtus. Iam videtis, Rmi Patres, cur Deputatio
de fide hanc emendationem suam facere non potuerit, quia in
hac emendatione sermo est solummodo de fine movente, non vero
de fine, qui descendit ex causa exemplari....

p. 116cd. canon de fine creati, de fine creaturae; reicitur
emendatio "ex causas quas iam attuli, ubi agebatur de fine
creatoris, et quas deberem repetere multo magis hic loci,
ubi agitur de fine creaturae, sive de fine creati."